

Διεθνής Εταιρεία Φίλων
Νίκου Καζαντζάκη
SYNTHESIS
Ενημερωτικό Δελτίο

№ 6

δεκέμβριος 2004

Η Συντονιστική Επιτροπή σας στέλνει τις θερμότερες ευχές της για το νέο έτος 2005

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ
ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ;

Η Ελένη Καζαντζάκη ενταφιάστηκε τον Φεβρουάριο 2004, όχι μακριά από τον Νίκο, στην Τάπια Μαρτινέγκο, στο Ηράκλειο Κρήτης. Δυστυχώς, μέχρι σήμερα, όσοι επισκέπτονται τον τάφο του Νίκου δεν μπορούν ούτε να βρουν ούτε να αναγνωρίσουν τον τάφο της Ελένης. Η κατάσταση αυτή είναι απαράδεκτη και ο θετός της γιος οφείλει να λάβει μέτρα όσο γίνεται πιο γρήγορα τοποθετώντας ένα σταυρό και μία πλάκα. Εξάλλου, από τον Ιούλιο 2004 έχει ξεσπάσει δικαστική διαμάχη ανάμεσα στους φυσικούς κληρονόμους του Νίκου Καζαντζάκη και τον θετό γιο της Ελένης για να απελευθερωθούν τα δικαιώματα δημοσίευσης, μετάφρασης και επανέκδοσης και έτσι τα έργα του Νίκου, που έχουν εξαφανιστεί εδώ και πολλά χρόνια από τα ράφια των βιβλιοπωλείων, να ξαναπάρουν τη θέση που τους αξίζει. Μόνο με τον όρο αυτόν ο μεγάλος Κρητικός θα μείνει στη μνήμη μας.

ΤΙΜΗ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ
ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Με πρωτοβουλία της Εταιρείας μας, ο Νίκος και η Ελένη θα τιμηθούν στην Αντίμπ, στο Ηράκλειο και στη Γενεύη. Πρώτα στην Αντίμπ, στην πλατεία Bas Castelet, στις 27 Ιανουαρίου 2005, παρουσία του Βουλευτή-Δημάρχου της Αντίμπ, του Γενικού Προξένου της Ελλάδος στη Μασσαλία και της κας Yvette Renoux-Herbert, συνεργάτιδας του Καζαντζάκη στην ΟΥΝΕΣΚΟ και Προέδρου του Γαλλικού Τμήματος της Εταιρείας μας. Στις 18 Φεβρουαρίου 2005, θα γίνει επιμνημόσυνη δέηση στους τάφους του Νίκου και της Ελένης, στο Ηράκλειο. Τέλος, πρόκειται να τιμηθούν στη Γενεύη, στις 10 Μαρτίου 2005.

ΤΟ ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

- **Οδύσσεια.** Μνημειώδες έργο, αποτελούμενο από 33.333 στίχους. Ο ποιητής χρειάστηκε 12 χρόνια για να το γράψει. Υπήρξαν επτά γραφές. Η περιπέτεια αρχίζει στην Ιθάκη. Συνεχίζεται στη Σπάρτη, στην Κρήτη, στην Αίγυπτο και στην Κεντρική Αφρική. Τελειώνει στον Νότιο Πόλο. Το έργο αυτό, γράφει ο Καζαντζάκης, δε γράφτηκε για γέροντες, γράφτηκε για τους νέους και τους αγέννητους ακόμα. Είναι ένα βιβλίο που θα πάρω κοντά μου στον τάφο.
- **Τερτσίνες (Κάντα).** Πρόκειται για 21 ποιήματα που γράφτηκαν, όπως διευκρινίζει ο ποιητής, για να «φανερώσουν την ταραχή και τη χαρά που μου δίνουν οι ψυχές που εθρέψαν την ψυχή μου». Οι τίτλοι τους: *Η Τερτσίνια, Βούδας, Μουσής, Χριστός, Μουχαμέτης, Λένιν, Δον Κιχώτης, Μέγας Αλέξανδρος, Τσιγκισχάνος, Χιντεγιόχη, Τόντα Ράμπα, Δάντης, Σαιξπηρός, Leonardo, Ο Γκρέκο, Νίτσε, Αγία Τερέζα, Ελένη, Ψυχάρης, Παππούς-Πατέρας-Εγγονός, «Εις εαυτόν».*
- **Σονέτα.** *Άσε με πάλι, Οιδίποδας, Θερμοπύλες, Τα αιώνια, Η αμυγδαλιά.*

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Δύσκολη είναι η στιγμή που περνάει η ανθρωπότητα. Δεν πρόκειται μονάχα για τη σωτηρία του πολιτισμού, αλλά και για την ίδια τη ζωή του πλανήτη. Ο συγγραφέας πρέπει να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου. Από την ίδια του τη φύση είναι ένας ευαίσθητος σειсмоγράφος και προβλέπει τον ερχομό των σεισμών. Να γιατί η κοσμοθεωρία μου δεν έχει σχέση με την αισθητική. Είτε το θέλω είτε όχι, θέτω τον εαυτό μου στην υπηρεσία του πεπρωμένου της εποχής μας. Η ζωή είναι στρατευμένη, στρατεύομαι κι εγώ μαζί της.

Συνομιλίες με τον Pierre Sipriot, Γαλλική Ραδιοφωνία, 1957

Αρχίζω πάντα το ταξίδι μου οργανώνοντάς το και μετά ξεχνώντας ότι το είχα οργανώσει. Ταξίδεψα, λόγου χάρι, στην Ισπανία, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Αίγυπτο, την Αφρική, κλπ... Αλλά όλες αυτές τις χώρες τις έβλεπα μέσα από την ιδιοσυγκρασία μου. Ποτέ δεν τις περιέγραφα με φωτογραφικό τρόπο, με «αντικειμενικό», όπως λένε, τρόπο. Τις μετασχημάτιζα: ήταν η Ισπανία μου, η Κίνα μου, η Αφρική μου, κλπ..., δηλαδή προσπαθούσα να βρω μέσα από τις χώρες αυτές την ψυχή μου, τον άνθρωπο. Δεν ενδιαφερόμουν για τα ιστορικά, γεωγραφικά, λαογραφικά πράγματα. Πάσχισα να βρω τη σωτηρία μου βλέποντας τις διάφορες χώρες και τις διάφορες μορφές ζωής στις χώρες αυτές.

Συνομιλία με τον Robert Sadoul, Γαλλική ραδιοφωνία, 1954

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ
ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ ΣΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ

Ευχαριστούμε τον κ. Daniel Dallot, υπεύθυνο της Εταιρείας στο Ισραήλ, για την αποστολή του παρακάτω καταλόγου:

- **Αλέξης Ζορμπάς,** μετάφ. Chanoch Kalai, Am Oved, Τελ Αβίβ, 1959.
- **Οι αδερφοφάδες,** μετάφ. Yechiel Kimchi, Am Oved, Τελ Αβίβ, 1966.
- **Ο Καπετάν Μιχάλης,** μετάφ. Menashe Levin, Am Oved, Τελ Αβίβ, 1963.
- **Ο Τελευταίος Πειρασμός,** μετάφ. Daphna Arnold Amit, Keter, Ιερουσαλήμ, 1989.
- **Ασκητική,** μετάφ. Orna Nachmias Kobo, Eked, Τελ Αβίβ, 1983.

ΤΕΧΝΗ

- Στις 30 Οκτωβρίου 2004, παρουσία των τοπικών αρχών και των υπευθύνων του Μουσείου Καζαντζάκη, που βρίσκεται στους Βαρβάρους-Μυρτιά κοντά στο Ηράκλειο και ιδρύθηκε από τον Γιόργκο Ανεμογιάννη το 1983, έγιναν τα εγκαίνια ενός αγάλματος του Αγίου Φραγκίσκου. Είναι έργο του Γερμανού γλύπτη **Wilfried Koch**, ιστορικού της τέχνης και μέλους της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Επιστημών των Τεχνών. Εμπνεύστηκε το έργο αυτό από το βιβλίο του Νίκου Καζαντζάκη *Ο Φτωχούλης του Θεού*.
- Ο **Kiat**, ζωγράφος, μέλος του Τμήματος του Λουμπούμασι της Εταιρείας (Λαοκρατική Δημοκρατία του Κονγκό), ετοιμάζει πίνακες εμπνευσμένους από τα έργα του Καζαντζάκη.
- Ο **Petros Hovaghimian**, ζωγράφος, οργάνωσε έκθεση στο Σίδνεϊ, τον Νοέμβριο 2004, με πίνακες εμπνευσμένους από την τραγωδία του Νίκου Καζαντζάκη *Ο Πρωτομάστορας* κατά τη διάρκεια των

παραστάσεων της όπερας του Μανόλη Καλομοίρη που έχει γίνει με βάση αυτό το έργο.

ΠΛΑΝΗΠΙΣΤΗΜΙΑ

• **Αλμάτι (Καζαχστάν).** Η κα Raouchan Kabilova, καθηγήτρια του Εθνικού Πανεπιστημίου Al-Farabi, διδάσκει εφέτος, στο πλαίσιο του μαθήματός της για τη σύγχρονη σκέψη, το έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Εξάλλου, η δις Karlygach Kengegalieva ετοιμάζει ένα πτυχίο μάστερ στο Πανεπιστήμιο των Γλωσσών του Κόσμου, με θέμα: *Συγκριτική μελέτη του έργου του Moukhtar Aouezov και του Νίκου Καζαντζάκη.*

• **Αθήνα.** Η κα Αγάθη Μαρκάτη, καθηγήτρια φιλόλογος και μέλος της Εταιρείας, υποστήριξε επιτυχώς, τον Ιούνιο 2004, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών τη διδακτορική της διατριβή, με θέμα *Φιλοσοφική και ερμηνευτική προσέγγιση στην "Ασκητική" του Νίκου Καζαντζάκη.*

• **Μπουχάρα (Ουζμπεκιστάν).** Ο κ. Soukhrob Bobokalonov, διδάκτωρ φιλολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος της Μπουχάρας της Εταιρείας, δίνει εφέτος ένα μάθημα στο Πανεπιστήμιο με θέμα τη ζωή και το έργο του Καζαντζάκη.

• **Νέα Υόρκη.** Η κα Constance Tegoroulos, καθηγήτρια του Queen's College και μέλος της Εταιρείας, επανέλαβε εφέτος το μάθημά της για την *Οδύσσεια* και τον *Αλέξη Ζορμπά*. Από τον Ιανουάριο 2005, θα αφιερώσει ένα μάθημα αποκλειστικά στον Καζαντζάκη. Έχουν ήδη εγγραφεί 28 σπουδαστές.

• **Ρίο ντε Τζανέιρο.** Η καθηγήτρια κα Lucilla Soares Brandao, τοπική εκπρόσωπος της Εταιρείας, διηύθυνε, από τις 4 Αυγούστου έως τις 30 Νοεμβρίου, ένα σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο Santa Ursula, με θέμα τον *Τελευταίο Πειρασμό*. Εξάλλου, στις 25 Νοεμβρίου 2004, έδωσε ένα μάθημα στο Κρατικό Πανεπιστήμιο με θέμα *Η λειτουργία του μύθου στα έργα του Νίκου Καζαντζάκη.*

• **Σαντιάγο (Χιλή).** Η κα Carolina Brncic Becker υποστήριξε επιτυχώς, τον Ιούνιο 2004, στο Εθνικό Πανεπιστήμιο της Χιλής, τη διδακτορική της διατριβή, με θέμα *Η κληρονομία του Προμηθέα: μία συγκριτική ανάγνωση του Μύθου του Προμηθέα στους ρομαντικούς και στον Καζαντζάκη.*

• **Βαρσοβία.** Η καθηγήτρια κα Margarita Borowska, Πρόεδρος του Πολωνικού Τμήματος της Εταιρείας μας, και οι σπουδαστές της του τρίτου έτους στο μάθημα των νέων ελληνικών μεταφράζουν κάθε εβδομάδα το θεατρικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη *Νικηφόρος Φωκάς*.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

• *Foro ellenico.* Εκδίδεται από το Γραφείο Τύπου της Ελληνικής Πρεσβείας στη Ρώμη. Το τεύχος 56, Μάιος-Ιούνιος 2004, είναι αφιερωμένο σε διάφορες όψεις του έργου του Νίκου Καζαντζάκη.

• *Prostor*, η παλαιότερη λογοτεχνική επιθεώρηση του Καζαχστάν σε ρωσική γλώσσα, δημοσιεύει στο τεύχος του Δεκεμβρίου 2004 ένα άρθρο των μελών της Εταιρείας κας Margarita Madanova, καθηγήτριας στο Ινστιτούτο Λογοτεχνίας και Τέχνης και κας Svetlana Ananyeva, ερευνήτριας στο Ινστιτούτο αυτό, με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, πολίτης του κόσμου.* Στο ίδιο τεύχος δημοσιεύεται ένα απόσπασμα από το βιβλίο *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*.

• *Δελτάρι*, δελτίο που εκδίδεται στα ελληνικά και τα αγγλικά, από το Τμήμα του Σίδνεϊ της Εταιρείας. Δημοσιεύτηκε το τεύχος 10, Σεπτέμβριος 2004 (Υπεύθυνος: Alfred Vincent).

• *Zorba*, δελτίο που εκδίδεται στα ουκρανικά και τα ρωσικά, από το Ουκρανικό Τμήμα. Δημοσιεύτηκε το τεύχος 11, Ιούνιος 2004 (Υπεύθυνος: Serguei Feodossiev).

• *Ενημερωτικό δελτίο.* Εκδίδεται στα ελληνικά από το Κυπριακό Τμήμα της Εταιρείας. Δημοσιεύτηκε το τεύχος 11, Ιούλιος 2004 (Υπεύθυνη: Δήμητρα Κάττου).

• *La Letra del Escriba*, Χαβάνα, τεύχος 30, Ιούνιος 2004. Δημοσιεύτηκε ένα απόσπασμα από την *Αναφορά στον Γκρέκο*.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ALFRED VINCENT

Παρουσιαστείτε, παρακαλώ, με λίγες λέξεις.

Μετά τις δευτεροβάθμιες σπουδές μου στο Νότινγχαμ (Κεντρική Αγγλία), σπούδασα κλασική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ, όπου υποστήριξα τη διδακτορική μου διατριβή. Έπειτα, από το 1974 και για 25 χρόνια, δίδαξα νεοελληνικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ. Από τότε που συνταξιοδοτήθηκα, το 1998, εξακολουθώ να ασχολούμαι με την έρευνα, ιδιαίτερα για την Κρητική λογοτεχνία και κοινωνία τον καιρό της Ενετοκρατίας. Δίδαξα επίσης στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης ως προσκεκλημένος καθηγητής.

Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σημασία του έργου του Καζαντζάκη;

Εκείνο που με συγκινεί και με ενθουσιάζει στο έργο του Καζαντζάκη, είναι ο τρόπος με τον οποίο μας προκαλεί να στοχαστούμε πάνω στα μεγάλα ερωτήματα και ιδιαίτερα για το πώς θα δώσουμε νόημα και κατεύθυνση στη ζωή μας. Οργάνωσα ένα σεμινάριο για τον Καζαντζάκη στο Πανεπιστήμιο και εντυπωσιάστηκα από την υποδοχή των σπουδαστών. Ένα πολύτιμο στοιχείο της σκέψης του είναι η δεκτικότητα του και η ικανότητά του να αφομοιώνει στοιχεία από πολυάριθμους πολιτισμούς και φιλοσοφικές παραδόσεις, χωρίς να χάνει ποτέ την επαφή του με την ελληνική πολιτιστική παράδοση.

Έχετε λάβει μέρος σε πολλές εκδηλώσεις αφιερωμένες στον Καζαντζάκη, που διοργανώθηκαν είτε από το Τμήμα του Σίδνεϊ, είτε από τη Συντονιστική Επιτροπή της Εταιρείας. Μπορείτε να μας αναφέρετε μερικές;

Από την ίδρυση του Τμήματος του Σίδνεϊ, στη οποία συνέβαλα και εγώ, συνεργάζομαι συχνά για πολλές δραστηριότητες: ευθύνη για το δελτίο *Δελτάρι*, διαλέξεις, ανάγνωση αποσπασμάτων έργων του Καζαντζάκη, σκηνοθεσία αποσπασμάτων από τα μυθιστορήματά του (κυρίως του *Αλέξη Ζορμπά*), συζητήσεις, προβολή κινηματογραφικών ταινιών, διοργάνωση εκδήλωσης κάθε χρόνο σε ένα πολύ γνωστό αγγλόφωνο βιβλιοπωλείο του Σίδνεϊ, η οποία προσελκύει μεγάλο κοινό, με μουσική και διαφάνειες, κλπ.

Ασχοληθήκατε πρόσφατα με την παραγωγή στο Σίδνεϊ της όπερας του Μανόλη Καλομοίρη «Ο Πρωτομάστορας» που έχει ως βάση της το ομώνυμο θεατρικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη.

Ακριβώς. Ιδρύσαμε μαζί με μερικούς φίλους μία εταιρεία παραγωγής μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που ενδιαφέρεται για μουσική, όπερα και μουσικό δράμα Ελλήνων συνθετών (site web: www.soaringarc.com). Ο *Πρωτομάστορας* ήταν η πρώτη παραγωγή μας. Είναι ένα καταπληκτικό έργο με εξίσια μουσική. Η διασκευή για μικρή ορχήστρα έγινε από τον Ελληνοαυστραλό συνθέτη Κωνσταντίνο Κούκια. Θα θέλαμε να παρουσιάσουμε στο μέλλον και άλλα έργα του Καζαντζάκη.

Σκοπεύετε επίσης να ετοιμάσετε μία βιβλιογραφία των μεταφράσεων των έργων του Καζαντζάκη σε πολλές γλώσσες;

Είναι αλήθεια. Πολλές έχουν ήδη δημοσιευτεί στο *SYNTHESIS*. Θα θέλαμε να τις επαναλάβουμε και να περιλάβουμε και άλλες. Παρακαλούμε όσους είναι σε θέση να μας βοηθήσουν να γράψουν στο εξής e-mail: vincentalfred@hotmail.com

Τι άλλα σχέδια έχετε;

Τον Φεβρουάριο 2005, το Τμήμα μας διοργανώνει ένα πικνίκ με αναγνώσεις κειμένων του Καζαντζάκη. Τον Φεβρουάριο επίσης,

θα λάβει χώρα σε ένα βιβλιοπωλείο μία βραδιά αφιερωμένη στις *Σχέσεις του Καζαντζάκη με τη Γαλλία*. Κατά τη διάρκεια του ερχόμενου έτους, η Αντιπρόεδρος του Τμήματος, Αναστασία Αναστασιάδη, θα μιλήσει με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η Κύπρος*. Όπως διαπιστώνετε, είμαστε πολύ δραστήριοι.

Επισκεφθήκατε άλλα Τμήματα της Ωκεανίας;

Οι αποστάσεις είναι μεγάλες και τα εισιτήρια ακριβά. Μπορώ εντούτοις να σας επισημάνω ότι έδωσα πρόσφατα μία διάλεξη στο Τμήμα του Μπρισμπέν. Τέλος, έχω σχέδια για το Ουέλλινγκτον.

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ

Μία σημαντική χρονιά τελειώνει. Σημαντική, πρώτα απ' όλα, λόγω του αυξανόμενου ενδιαφέροντος για το έργο και τη σκέψη του μεγάλου Κρητικού. Έπειτα, λόγω του εντυπωσιακού αριθμού των εκδηλώσεων (ιδιαίτερα σε νέες χώρες: Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Εσθονία, Μαδαγασκάρη, Ομάν, Περού, Σενεγάλη, Τουρκία, FYROM), των ερευνών και πανεπιστημιακών εργασιών, των λογοτεχνικών διαγωνισμών, των μεταφράσεων και των δημοσιεύσεων. Τέλος, λόγω της αύξησης των μελών της Εταιρείας μας (σχεδόν 3.000 μέλη, κατανεμημένα σε 93 χώρες στις πέντε ηπείρους). Χάρη στην υποστήριξή σας, στην εθελοντική εργασία των υπευθύνων μας, θα συνεχίσουμε το ερχόμενο έτος να μοιραζόμαστε την αγάπη μας για το έργο του Νίκου Καζαντζάκη και να κάνουμε γνωστές μερικές παραγνωρισμένες ή άγνωστες όψεις του.

Ένατη Γενική Τακτική Συνέλευση

Λευκοσία, 11 Δεκεμβρίου 2004

Εξέλεξε τρία επίτιμα μέλη και δεκαέξι μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής. Τους απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια.

Επίτιμα μέλη

Κα Αθηνά Βουγιούκα, συγγραφέας και μεταφράστρια (Βούλα, Ελλάδα), κ.κ. Pericles Martinescu, συγγραφέας (Βουκουρέστι, Ρουμανία) και Henri Muller, καθηγητής και μεταφραστής (Λουξεμβούργο, Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου).

Συντονιστική Επιτροπή

- Μιχαήλ ΑΡΣΑΛΑΝΙΔΗΣ (*), διευθυντής επιχειρήσεως, Αλεξάνδρεια (Αίγυπτος), υπεύθυνος για τη *Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική*
- Αντόνιος ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ, εμπορικός αντιπρόσωπος, Σαντιάγο (Χιλή), *Λατινική Αμερική και Καραϊβική*
- Margarita BOROWSKA (*), καθηγήτρια Πανεπιστημίου, Βαρσοβία (Πολωνία), *Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη*
- Αθηνά ΒΟΥΓΓΙΟΥΚΑ, συγγραφέας και μεταφράστρια, Βούλα (Ελλάδα), *Νοτιοανατολική Ευρώπη*
- Χρίστος ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (*), καθηγητής και ιστορικός, Κονέκτικατ (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), *Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής*
- Benjamin HENDRICKH (*), καθηγητής Πανεπιστημίου, Γιοχάνεσμπουργκ (Νότιος Αφρική), *Νότια Αφρική και Ινδικός Ωκεανός*
- Kerstin JENTSCH-MANCOR (*), υποψήφια διδάκτωρ, Βανκούβερ (Καναδάς), *Καναδάς*
- Margarita MADANOVA (*), καθηγήτρια Πανεπιστημίου, Αλμάτι (Καζαχστάν), *Κεντρική Ασία*
- Solange PINHEIRO (*), καθηγήτρια γλωσσών και μεταφράστρια, Σάο Πάολο (Βραζιλία), *Λατινική Αμερική και Καραϊβική*
- Yvette RENOUX-HERBERT, συντάκτρια, Παρίσι (Γαλλία), *Δυτική Ευρώπη*
- Γεώργιος ΣΤΑΣΙΝΑΚΗΣ, νομικός, Meyrin (Ελβετία), *Δυτική Ευρώπη*
- Jan-Henrik SWAHN (*), συγγραφέας και μεταφραστής, Στοκχόλμη (Σουηδία), *Βόρειες και Βαλτικές Χώρες*
- Kyriil TOPALOV (*), καθηγητής Πανεπιστημίου, Σόφια (Βουλγαρία), *Νοτιοανατολική Ευρώπη*

- Δημήτρης ΤΖΑΝΟΣ, χημικός μηχανικός, (Ελβετία), *Δυτική Ευρώπη*

- Zurab VACHEISHVILI, καθηγητής φιλόλογος, Τιφλίδα (Γεωργία), *Καύκασος*

- Alfred VINCENT, καθηγητής Πανεπιστημίου, Σίδνεϊ (Αυστραλία), *Ωκεανία και Ειρηνικός*

(*) Νέο μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής

Η πρώτη συνεδρίαση της νέας Συντονιστικής Επιτροπής θα πραγματοποιηθεί στην Αντίμπ στις 27 Ιανουαρίου 2005.

Νέοι Πρόεδροι/Προεδρεύοντες Τμημάτων και Εθνικοί Υπεύθυνοι

Αίγυπτος: Γιώργος Βαλάς. Αλβανία: Myslim Hotova. Γερμανία: Κώστας Κοσμάς. Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα: Δάφνη Σακκοπούλου. Εσθονία: Ressi Kaera. Ζιμπάμπουε: Τάσος Αντύπας. Ισραήλ: Daniel Dallot. Λίβανος: Armand Paraskevas. Μαδαγασκάρη: Χρίστος Σπηλιόπουλος. Μελβούρνη: Κωνσταντίνος Δεμερτζής. Παλαιστίνη: Nader Hadweh. ΠΓΔΜ (FYROM): Paskal Gilevski. Σενεγάλη: Alioune Badara. Τουρκία: Damia Demirözü.

Εκδηλώσεις

Οι αναγνώστες μας θα βρουν τον πλήρη κατάλογο των εκδηλώσεων μας στο *Regard Crétois*, τεύχος 30 – Δεκέμβριος 2004.

▲ **Αζερμπαϊτζάν**. Χάρη στο Μορφωτικό Τμήμα της Γαλλικής Πρεσβείας, θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση στο Μπακού στις 20 Απριλίου 2005.

▲ **Αυστρία**. Δύο νέες εκδηλώσεις της Εταιρείας: 30 Μαΐου 2005 στο Λίντς, με θέμα τον *Τελευταίο Πειρασμό* και τον Ιούνιο στο Πρεγκάρτεν, με θέμα τον *Αλέξη Ζορμπά*. Συγχαρητήρια στον Λάμπρο Μουστακάκη.

▲ **Βέλγιο**. Το Βελγικό Τμήμα ετοιμάζει εκδήλωση στις Βρυξέλλες, με θέμα *Νίκος Καζαντζάκης, ένας ταξιδευτής*.

▲ **Γαλλία**. Νέες εκδηλώσεις: Μπάστια, 25 Ιανουαρίου 2005, διάλεξη του Γεωργίου Στασινάκη με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, η Ιταλία και ο Άγιος Φραγκίσκος* (σε συνεργασία με τον Σύλλογο Franciscorsa). Juan-les-Pins, Αντίμπ, 27 Ιανουαρίου 2005, προβολή βίντεο και διάλεξη του Γεωργίου Στασινάκη με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, το έργο του, οι σχέσεις του με τη Γαλλία και η σκέψη του* (με τον Δήμο της Αντίμπ). Παρίσι, 29 Ιανουαρίου 2005, με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, ένας ταξιδευτής*, με την Anne-Lise Fritsch, ηθοποιό, τον Κώστα Αχλίοπα, μουσικό και τον Γεώργιο Στασινάκη (με Crète : Terre de rencontres).

▲ **Γερμανία**. *Νίκος Καζαντζάκης, ένας ταξιδευτής*. Είναι το θέμα της εκδήλωσης που θα πραγματοποιηθεί προσεχώς. Διοργανώνεται από την Εταιρεία, το Γενικό Προξενείο και το Γραφείο Τύπου της Ελλάδας, καθώς και το Ινστιτούτο Βυζαντινών Σπουδών του Πανεπιστημίου.

▲ **Γεωργία**. Όπως κάθε χρόνο, στις 18 Φεβρουαρίου, επέτειο της γέννησης του Νίκου Καζαντζάκη, το Τμήμα θα τον τιμήσει.

▲ **Ελλάδα**. Αθήνα, 2 Φεβρουαρίου 2005 (με τη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας). Αθήνα, 2 Φεβρουαρίου (με τον πολιτιστικό κύκλο «Παλμύρα»). Καλαμάτα, 5 Φεβρουαρίου (με τον Δήμο και την επιθεώρηση «Εκφραση»). Θεσσαλονίκη, 9 Φεβρουαρίου (με το Κολλέγιο Δελασάλ και τον Σύλλογο Κρητών της Μακεδονίας). Ηράκλειο, 18 Φεβρουαρίου (με τον Ροταριανό Όμιλο) και Ιεράπετρα, 19 Φεβρουαρίου (με τον Δήμο).

▲ **Εσθονία**. Η τοπική ομάδα της Εταιρείας εργάζεται πολύπλευρα για να κάνει γνωστό το έργο του Καζαντζάκη σε αυτή τη χώρα: μελέτη των βιβλίων του, μεταφράσεις, άρθρα, δημιουργία βίντεο, κλπ. Μπράβο στους φίλους μας τους Εσθονούς!

▲ **Ιταλία**. Σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων, θα πραγματοποιηθούν πολλές εκδηλώσεις τον Μάιο 2005.

▲ **Καναδάς**. 170 ακροατές παρευρέθηκαν στη λογοτεχνική βραδιά

για τη Ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη, που διοργανώθηκε από τους Νίκο Μεταλλινό, Πρόεδρο του Τμήματος του Μοντρεάλ της Εταιρείας, Αθανάσιο Κατσάρκα και Αντώνη Ροδολάκη. Ως συνήθως, η εκδήλωση αυτή διοργανώθηκε σε συνεργασία με τον Σύλλογο Κρητών του Μοντρεάλ. Εξάλλου, ο Νίκος Μεταλλινός θα δώσει διάλεξη στις 13 Φεβρουαρίου 2005 με θέμα *Η ποίηση του Καζαντζάκη*. Θερμά συγχαρητήρια.

▲ **Κύπρος.** Πάνω από 100 ακροατές παρευρέθηκαν στη διάλεξη της κας Νίτσας Αναστασίου-Σολωμονίδου, στις 24 Νοεμβρίου 2004 στη Λευκωσία, με θέμα τον *Τελευταίο Πειρασμό*. Μεγάλη επιτυχία!

▲ **Λαοκρατική Δημοκρατία του Κονγκό.** Ο Olivier Sangi, ποιητής και Πρόεδρος του Τμήματος, έδωσε στις 30 Οκτωβρίου στο Mbanza-Gungi διάλεξη με θέμα *Η αφρικανική ψυχή του Έλληνα στοχαστή Νίκου Καζαντζάκη*. Στις 15 και 18 Δεκεμβρίου 2004, μίλησε σε δύο σχολεία της Κινσάσα με θέμα *Η ποίηση της ελευθερίας στον Καζαντζάκη*. Όσο για το **Τμήμα του Λουμπόμπασι**, τα μέλη του μελετούν το έργο του μεγάλου Κρητικού και εμπνέονται από αυτό για δημιουργήσουν πίνακες ζωγραφικής και γλυπτά. Τα συγχαρητήριά μας σε όλους τους Κονγκολέζους φίλους μας.

▲ **Λιβύη.** Μία πρώτη εκδήλωση της Εταιρείας, σε συνεργασία με το Ελληνικό Σχολείο (καθηγητές και γονείς) θα διοργανωθεί στην Τρίπολη τους προσεχείς μήνες.

▲ **Ουγγαρία.** Με την υποστήριξη της Ελληνικής Κοινότητας, θα πραγματοποιηθεί στη Βουδαπέστη, στις 16 Απριλίου 2005, εκδήλωση με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η ποίηση*.

▲ **ΠΓΔΜ (FYROM).** Χάρη στο Γραφείο Συνδέσμου και στο Ελληνικό Γραφείο Τύπου, τους οποίους ευχαριστούμε, η πρώτη εκδήλωση προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον. Έλαβαν μέρος πολλοί διπλωμάτες και διανοούμενοι. Πρόκειται να ιδρυθεί Τμήμα.

▲ **Πολωνία.** Στις 20 Νοεμβρίου 2004, η Margarita Borowska έδωσε στη Βαρσοβία μία επιτυχημένη διάλεξη με θέμα *Ο Διόνυσος στις τραγωδίες του Ευριπίδη και του Καζαντζάκη*.

▲ **Ρουμανία.** Η Irina Gorgos, Πρόεδρος του Ρουμανικού Τμήματος της Εταιρείας, έδωσε μία πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη στο Ιάσιο, στις 24 Οκτωβρίου 2004, με θέμα *Το έργο του Καζαντζάκη*.

▲ **Σουδάν.** Στις 22 Οκτωβρίου 2004, η Ελληνική Κοινότητα του Χαρτούμ και η Εταιρεία διοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα *Η σχέση του Καζαντζάκη με την Τέχνη*. Κατά την εκδήλωση έγινε προβολή βίντεο και πινάκων του Λεονάρντο ντα Βίντσι, του Γκόγια και του Ελ Γκρέκο, καθώς και ανάγνωση του ποιήματος *Leonardo* του Νίκου Καζαντζάκη που περιλαμβάνεται στις *Τερτσίνες*. Συγχαρητήρια στον Αλέξανδρο Τσάκο, αντιπρόσωπο της Εταιρείας, καθώς και στις μαθήτριες Κατερίνα Χατζησάββα, Γεωργία Κικέζου και Windy Ramadan για την εξαιρετική και πρωτότυπη εργασία τους.

▲ **Σουηδία.** Στις 28 Νοεμβρίου 2004, ο Jan-Henrik Swahn, Πρόεδρος του Τμήματος, παρουσίασε βίντεο με συνέντευξη που πήρε από τον Gottfried Gunewald, μεταφραστή της *Οδύσσειας* στα σουηδικά. Συγχαρητήρια!

▲ **Τουρκμενιστάν.** Η Svetlana Saidova, Πρόεδρος του Τμήματος, διοργάνωσε συζήτηση με θέμα *Το έργο του Νίκου Καζαντζάκη*, στις 22 Οκτωβρίου 2004. Θα διοργανώσει και νέα συζήτηση, στις 27 Ιανουαρίου 2005. Μπράβο στη Svetlana!

▲ **Φινλανδία.** Ευχαριστούμε το Γαλλικό Μορφωτικό Κέντρο, την Ελληνική Πρεσβεία και το Γραφείο Τύπου της Ελλάδας για τη βοήθειά τους στη διοργάνωση στο Ελσίνκι, στις 5 Νοεμβρίου 2004, της επιτυχημένης βραδιάς που ήταν αφιερωμένη στο έργο και τη σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη.

▲ **Χιλή.** Η Εταιρεία, η Ελληνική Πρεσβεία και το Κέντρο Αρχαιοελληνικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, διοργάνωσαν, στις 21 και 22 Οκτωβρίου 2004, ένα σεμινάριο με θέμα *Η θρησκευτικότητα του Νίκου Καζαντζάκη*. Έλαβαν μέρος επιφανείς

ειδικοί από την Αργεντινή και τη Χιλή. Παρά το γεγονός ότι το θέμα ήταν τόσο ειδικό, σχεδόν 200 ακροατές παρακολούθησαν το σεμινάριο αυτό. Επισημαίνουμε επίσης ότι, στις 18 Μαΐου και 3 Ιουνίου, προβλήθηκαν στο Σαντιάγκο οι κινηματογραφικές ταινίες *Εκείνος που πρέπει να πεθάνει (Celui qui doit mourir)* και *Ζορμπάς ο Έλληνας*. Τέλος, οι μαθητές του Λυκείου Froilan του Σαντιάγκο παρουσίασαν, στις 12 Αυγούστου 2004, μία θεατρική διασκευή του βιβλίου *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Συγχαρητήρια στον Αντόνιο Βασιλειάδη, Πρόεδρο του Χιλιανού Τμήματος της Εταιρείας, καθώς και στην ομάδα του, για την εργασία τους.

ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Ευχαριστούμε την κα Hélène Felder (Γενεύη) για τη δωρεά βιβλίων και το Centre national du livre (Παρίσι) για την επιχορήγησή του.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η Ένωση Ούγγρων αντιστασιακών και αντιφασιστών απένειμε στον κ. Βαγγέλη Μπενάτο, συνταξιούχο διδάσκαλο και μέλος της Εταιρείας, κάτοικο Βουδαπέστης, το *Βραβείο Radnoti*. Ο κ. Νίκος Ψυλάκης, συγγραφέας και δημοσιογράφος, κάτοικος Ηρακλείου, έλαβε το *Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη*. Τους απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πληροφορηθήκαμε με θλίψη μας τον θάνατο του κ. Odise Grillo, μέλους της Αλβανικού Τμήματος της Εταιρείας και της κας Maria Rosa Colaco, μέλους του Πορτογαλικού Τμήματος. Απευθύνουμε στους οικείους τους τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

Περιεχόμενα του τεύχους 30 – Δεκέμβριος 2004

- Προλεγόμενα, από τον Yves Le Gars,
- Κείμενα του Καζαντζάκη. Ποίηση: Δον Κιχότης. Ταξίδια: Ορος Σινά, Σπάρτη.
- Έρευνες. Octave Merlier, Ένας μεγάλος ταξιδιώτης του πνεύματος. Γεωργίου Στασινάκη, Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Αφρική. Κυριακής Πετράκου, Πολιτικές όψεις των ποιητικών τραγωδιών του Καζαντζάκη. Renée Jacquin, Η τραγωδία του Καζαντζάκη Ιουλιανός ο Παραβάτης και Για τον Πρωτομάστορα.
- Μαρτυρίες. Γιάννη Μαγκλή, Ένας άνθρωπος. Μητροπολίτη Ειρηναίου, Ένας μεγάλος ανιχνευτής του ανθρώπινου πνεύματος. Li Chenggui, Ο Ζορμπάς του Καζαντζάκη.
- Βιβλιογραφίες. Στα αγγλικά, από τον Darren J.N. Middleton. Στα ισπανικά, από τον Miguel Castillo Didier.
- Δραστηριότητες της Εταιρείας (Αύγουστος-Δεκέμβριος 2004).

SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο. Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Alfred Vincent, Σίδνεϊ), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης, Meyrin), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα, Βούλα), ισπανικά (Margarita Lattiera, Μοντεβιδέο), πορτογαλικά (Solange Pinheiro, Σάο Πάολο) και ρωσικά (Margarita Madanova, Αλμάτι). Μακέτα: Michel Comte. Σκίτσο: Τάκης Καλμούχος. Dépôt légal: Δεκέμβριος 2004 (ISSN 1764-6103). Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01632 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ. FAX: ++41222 782 43 18. E-mail: georges.stassinakis@tiscali.ch